

Vad göra åt politikerföraktet?

Det så kallade politikerföraktet, finns det verkligen? Vad är det väljarna i så fall skulle vara missnöjda med? Är våra politiker ohederliga? Är det i så fall bara några, eller rör det dem alla, tagna över en kam? I massmedierna tycks man hävda att det rör de flesta. Och det påstås att folk i gemen har tappat aktningen för politiker.

För några decennier sedan fanns förvisso respekt för det politiska arbetet. Man hade tilltro till dem som genom sin gärning valt att ställa upp, och placerats att representera sina närmaste väjare. Har denna respekt verkligen försvunnit?

Sensationsmakeri

Antag att det delvis skulle vara så. Varifrån kan det då ha kommit? Individerna är ju i stort sett desamma. Våra valda representanter är knappast mindre nogräknade nu än förr. Kan förändringen ha kommit via rapporteringen, via förändrad journalistik? "Kan vi lita på kommunalrådet? Han som just kommit från tjänsteresa till Paris" Pressen är häftigare idag. Sensationsmakeri och sökande efter scoops är vad som gäller, mer än igår. Tänk efter, bara ordet "politikerförakt" är på gränsen till en demokratisk förolämpning.

Men om det i verkligheten har uppstått ett aldrig så litet uns av minskat förtroende mellan väljare och valda, så bör vi göra något åt det. Åtminstone för att stämma i bäcken, om nu risiker skulle finnas. Vad kan vi

göra? Pressens eventuella överdrifter är svåråtkomliga. Vad eljest?

Vi kan förebygga genom rannsakan av det politiska arbetets innehåll. Politikererna själva kan antagligen skärpa sig ytterligare något. Ingen är totalt ren i sin gärning.

Barbro Westerholm har här tagit ett berömvärdt initiativ. Hon menar att politikerna själva i ökad utsträckning ska uppmärksamma hur de sköter sina uppdrag, sin vandel helt enkelt. Hon har arbetat fram en "etik för politiker" tillsammans med ett antal andra parlamentarer. Naturligt nog avser hon inte att skapa en etikpolis, utan i stället lägga en möjlig grund för självrannsakan.

Informativa åtgärder

Men det finns också en annan sida av myntet. Missstro från människor beror ofta på dålig insyn, på ofullständig kunskap. "Här fattas beslut om miljarder, vem vet om inte en eller annan hacka hamnar i de beslutandes eller deras vänners fickor?"

För många av oss finns möjlighet att genom personliga kontakter och arbetsinsatser förvinna oss om det verkliga läget i politiken. Intrycket är då tydligt. Med bred marginal bärs våra valda representanter av ett patos om det de arbetar för. Insatserna domineras av ovanlig heder, arbetet är oförvitligt. Det behövs inte många besök och samtal med riksdagsledamöter eller fullmäktige för att kunna konstatera det.

Men inte alla har möjlighet till personliga politiska besök. Vad kan vi då göra åt saken? Det behövs kraftfulla informativa åtgärder om det verkliga innehållet i det parlamentariska arbetet. Fakta behöver redovisas. Kan vi vänta oss att pressen ställer upp? Det tycks vara tveksamt. Ledamotsagendor och motionsargument kanske inte passar tabloidformat.

Öppna sammanträden i utskotten är en bra reform. Eftermiddagssändningar i radio och TV från riksdagens kammare likaså. Kommunala informationskontor prövas på några håll i landet, där man kan bli upplyst om vem som gör vad, vilka ärenden som just behandlas i kommunen, och mycket annat.

Datanät

Allt detta är bra. Men nu finns ytterligare en möjlighet. Via telefonanknutna persondatorer och hemterminaler öppnas en ny kanal på datanäten. Flera kommuner arbetar med informationsprogram som i skrift beskriver vad som händer i kommunen. Dessa är ofta enkla att göra tillgängliga via dataterminal. Riksdagen har börjat anpassa upplysning om dagordningar, betänkanden, debattlistor, utskottsfrågor, fattade beslut m m till sådan form att allt är lättillgängligt för allmänheten. Ett viktigt arbete pågår denna höst. Riksdagens Databas kommer att finnas tillgänglig för envar till årsskiftet.

Och antalet persondatorer och hemterminaler ökar

starkt. Snart när näten de verkligt stora mängderna hushåll.

I och med detta öppnas fönster till en verklig insyn i det vardagliga arbetet i kommuner och riksdag. Från lokalprogram till ledamotsmotioner och beslut, ju tydligare och fullständigare samhällsinformationen finns tillgänglig för envar, desto sämre är förutsättningarna för den ryktesspridning som förmodligen ligger bakom en del av vad som idag stundom benämns politikerförakt.

Öppna dörrar

Tillgång till faktisk parlamentarisk information för envar via hemterminaler, det är ett av datasystemens konstruktiva bidrag till samhällsutvecklingen. Medborgarna får ett ökat politiskt kunnande via datanäten. Och dessa nät kan arbeta "i dialog". Frågor kan också skriftligen ställas från var väljare direkt till hans eller hennes valda politiker, och besvaras enklare än via brev eller fax.

Även den omvända kontakten är möjlig redan idag. Figursydda politiska opinionsundersökningar direkt till medborgarna, via bostädernas telefonanknutna hemterminaler eller persondatorer. Ett intressant,

Politikerna når i

DEBATT

NU Box 6508, 113 83 Stockholm

et?

kt. Snart når näten de kligt stora mängderna håll.

I och med detta öppnas ster till en verklig insyn let vardagliga arbetet i nmuner och riksdag. Från alprogram till ledamots-tioner och beslut, ju tyd-are och fullständigare nhällsinformationen finns gänglig för envar, desto nre är förutsättningarna den ryktesspridning som modligen ligger bakom del av vad som idag stum-m benämns politikerför-t.

öppna dörrar

llgång till faktisk parla-entarisk information för ivar via hemterminaler, et är ett av datasystemens onstruktiva bidrag till mhällsutvecklingen. Med-borgarna får ett ökat poli-skt kunnande via datanä-n. Och dessa nät kan arbe-ta "i dialog". Frågor kan ckså skriftligen ställas från ar väljare direkt till hans eller hennes valda politiker, ch besvaras enklare än via rev eller fax.

Även den omvända ontakten är nöjlig redan dag. Figur-ydda politis-ta opinions-undersök-ningar direkt till medbor-garna, via bo-städernas te-lefonanknut-na hemtermi-naler eller persondatorer. Ett in-tressant,

men antagligen riskabelt redskap!

Distribution av sam-hällsresurser på våra data-nät kan, klokt använt, både effektivisera och demokrati-sera. Som kommunalt ratio-naliseringsmedel finns stora pengar att hämta, t ex för hemvården. Detta måste omedelbart tas i använd-ning! Läs oss dessutom i tid diskutera de nya formerna av demokratiskt deltagande, så vi inte blir tagna på säng-en när de börjar prövas praktiskt.

Till att börja med kom-mer datanäten att användas för att kunna ge svar på frå-gor, och främja ett ökat poli-tiskt kunnande för envar. Det är viktigt!

Det behövs ökade möj-ligheter att få ut det poli-tiska ordet. Öppna dörrar, insyn och tillgänglighet till den politiska vardagen. När vi ser och känner det hän-givna arbetet, skapas re-spekt.

Tomas Ohlin
fil lic
Bromma

Politikerna når inte ut till folket fast de försöker.